

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petitsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Gyanu és valóság.

A parlamenti vizsgáló bizottság ülésai képezték a mult hét politikai diskusszióinak tárgyát mindenütt. Eleinte nagy volt az érdeklődés. A gazda a cséplőgép mellett, a kereskedő áruasztala mögött az ujságot bujta és leste a szenzációt. Később azonban, mikor a tanuk vallomása már mind egy kaptafára ment, mikor a tárgyalásokból nem akart semmiféle új szenzáció kikapattanni, lanyhult az érdeklődés s mintha mindenki tudná, mi lesz a vége ennek a szomorú dolognak, csendesen várjuk a befejezést.

Nem sokkal tudunk többet, mint az első napon. Egy kegyelmes ur eladónak, sőt nagyon olesónak tartotta a politikai tisztességet; elhitette magával, hogy néhány ezer forintért lehet beszédet és hallgatást, képviselőket és ujságírókat vásárolni; felült egy pár embernek, akik minden áron keresni akartak s evvel tönkretette önmagát és a gyanu buján tenyésző magvait hintette el a közélet mezejére. Az egész kampany nem más, mint egy beteges agy és kedély szüleménye, mert reális politikus

ilyen dolgokba bele nem megy, a nemzeti becsülettel nem experimentál. A kegyelmes ur fantasztikus gondolatait azután valóra akarta váltani néhány olyan alak, akik csak a zavarosban tudnak élni, akiknek lakása és munkaköre a társadalom tengerének sötét mélységeiben van. Valószínű azonban, hogy ezeknek a pénzért vehető eszközöknek eszköz ágában sem volt a siker. Annál több eszköz szokott lenni a mélységlakóknak. Pénzt akartak és semmi egyebet. Nem szolgáltak ők sem politikai célt, sem személyt, csak saját önző, piszkos érdekeiket.

A vesztegetési botrányról ez az impressiónk itt a távolban s megnyugvására szolgálhat a nyugalmából felzaklatott országnak, hogy ez az általános meggyőződés.

Még egy héttel ezelőtt gyanus szemmel kereste a közvélemény a bünösöket, a pénz forrását, a terv kovácsait; ma már azonban szépen kihámozódott az események zavarából a tiszta kép.

Nem kicsinyli senki az eseményt, de nem is tulajdonít neki akkora fontosságot, mint az első napokban felhangzott konsternáció közepette. Nem fog felborulni az

állam szekere, nem esik csorba az alkotmányon, legfeljebb néhány ember tűnik el a politikai élet szinteréről.

A bizottság tárgyalásai azonban valósággyá tették azt, hogy sok mindenféle történik még Magyarországon, ami nem a politikai érettségre vall, aminek a Balkán államok belső élete volna méltó talaja, nem egy ősi alkotmánygyal bíró, szabad és civilizált állam. Vannak politikai ügynők, vagy legalább is olyan alakok, akik az ügynökkösködést elvek feláldozásával űzik; vannak titkos pénzbeli segélyek, amelyek rendeltetése ellenkezik a nyíltan vallott programmal; nem a legfelemelőbb látvány az a gseftelés sem, amely nyíltan és titkon folyik, amelyben ára van a szónak, tollnak, meggyőződésnek. Mindezek dacára azonban ne gyanusítsuk meg a magyar közéletet, csak azokat, akik részei a visszaélésnek. Hála a Gondviselésnek, ma már Magyarországon általános korrupcióról nem lehet beszélni, csak korrumpált emberekről. Ilyenek pedig mindig voltak és mindig lesznek. Kiirtani nem lehet őket, mert az emberi gyarlóság örök; a közélet teréről azonban, amelyet ugyis

TÁRCA.

Eljegyzés.

Tegnap délelőtt így szólt hozzám az édes anyám:
 — Leányom, vedd föl a kékpöttyös ruhádat a fehér csipkekötényvel.

Rögtön rosztat sejtettem és szívszorongva kérdeztem:

— Miért édes anyám?

— Mert vendég jön délre. Hát nem tudod, hogy kiesoda?

Rögtön tisztában voltam vele, hogy ki lehet az a vendég, tehát sápadtan válaszoltam:

— Nem, nem is sejtem ki lehet.

— Ej no, hát a leendő vőlegényed.

Azt hiszem, e pillanatban nagyon elsápadtam. El akartam sápadni! Sőt nagyon szívesen meg is haltam volna. Mert tudvalevő, hogy az én terveimbe semmiféle vőlegény nem illett bele. Én ugyanis már régebben elhatároztam, hogy soha férjhez nem megyek, ha már nem lehetek az övé. Hogy ki ő, azt el nem árulom senkinek a világért sem, sőt a naplómban is csak a saját titkos írásommal írom ki a nevét, így ni: Krbeentlj.

Természetes, hogy nagyon elkezdtem sirni és kijelentettem, hogy olyan csunyán fogok kiöltözödni, mint egy boszorkány. Ha meg fog látni az a vőlegény, vagy micsoda, szörnyet fog halni ijedtében.

Nem a kékpöttyös ruhámat vettem föl, hanem a rózsaszínűt, Krbeentlj azt mondta, hogy ez illik az én arcomhoz a legjobban és én soha, de soha nem fogom elfelejteni az ő szavait. A hajamat is csak nagyon gyengén sütöttem ki. Egész természetes göndörsege volt neki. Krbeentlj azt mondta, hogy a homlokomon az a kiszabadult fürt a legszebb és könyörgött, hogy adjam neki. Én ekkor majd megharagudtam rá, mert ha ő azt mondja, hogy ez a legszebb, akkor miért kívánja mégis, hogy levágjam? Mire ő nagyon ügyesen azzal vágta ki magát, hogy azért nem muszáj levágni azt a hajfürtöt. Adjam neki a kapesolt részekkel együtt. Krbeentljnek nagyon jó mondásai voltak.

Mikor készen voltam az öltözködéssel, újból elkezdtem sirni, mire édesanyám kétségbeesve csapta össze kezét.

— De Irma! Hiszen egészen kivörösödik a szemed és az orrod olyan lesz, mint egy uborka.

Ennek már a fele sem volt tréfa és én visszavonultam a szobámba, ahol vizes zsebkendővel borogattam a szememet.

Mondhatom, nagyon különös érzés, a mikor az ember a vőlegényét várja. Rettogtam is, de kíváncsi is voltam, mert falun alig beszélnek valakivel és ez az első eset, hogy hozzám jött a vőlegény. A míg Ilona férjhez nem ment, mindig hozzá jöttek és ő is ilyen alkalmakkor mindig sirni szokott. Mindig sirt és azért mégis

férjhez ment. De én egészen más fajta lány vagyok. Én sokkal ideálisabb lelkű vagyok, mint Ilona, én soha nem fogok férjhez menni.

Délben valóban koesi állott meg a ház előtt és én nyomban elmélyedtem a francia fordítási gyakorlatokba. Hallottam, hogy édesanyám háromszor is kiáltja a nevemet:

— Irma! Gyere csak, Irma!

De én nem emeltem fel a fejemet a füzetből, még akkor sem, mikor hallottam, hogy kinyilik az ajtó. Az édesanyám így szól a vendégekhez:

— Nézzék csak! Itt ül a kis gonosz a lelkéje mellett. Örökösen tanul ez a leány.

Lopva az ajtó felé néztem és csak annyit láttam, hogy egy idősebb ur és egy fiatal ur állanak ottan. Az idősebb ur fesztelenül hozzám jött, a két tenyerébe fogta a fejemet és a szemembe nézett vigan.

— Ej de helyre kis lány. Éppen belé illik a familiába. No gyere hát te is közelebb, te mamlasz!

Akár akartam, akár nem, erre kacagnom kellett. De bezzeg nem kacagtam aztán, a mikor a fiatal emberre sandítottam! Barta Sanyi volt, a „Bajusz“, a hogy őt mi lányok magunk között hívtuk, mert nagyon szép bajusza volt. A télen sokszor táncoltam vele, de akkor olyan ártatlanul nézett rám és egy szóval sem árulta el, hogy ilyen tervei vannak velem.

Istenem, Istenem! Még ha valami idegen ember lett volna, a kit sohasem láttam, akkor

csak szinpadnak és dusan termő mezőnek tekintenek, le kell őket szorítani.

A parlamenti bizottság tárgyalásai alatt bizony nyilvánosságra kerültek olyan dolgok is, amelyek nem épületesek; de közéletünk vezetői érintetlenek maradtak. Nem érintette — a mi meggyőződésünk szerint — a hajsza a sok oldalról gyanúsított miniszterelnök politikai karakterét sem.

Távol áll tőlünk, hogy a kormány fejről ezekben a szomorú napokban dicsőenket mondjunk, de az igazságot el kell ismerni. Egy politikailag meg nem edzett, külön szerencsétlen gondolatáért, egy két kalandor vakmerőségéért gyanúsítani, a magyar állam kormányát megbélyegezni, az egész világnak korrupcióról kiabálni lelkiismeretes magyar embernek nem szabad.

Furesa hangokat penget evvel az ügygel kapcsolatban egy csoport, amely szeretné magát erősen demokratának feltüntetni, valójában pedig távol áll a demokratikus ideáloktól. Megvádolja az egész magyar arisztokraciát; a kaszinó becsületéről beszél s melléje állítja a burzsoá becsületet. Ujra csak azt mondjuk, hogy eszünk ágában sincs az arisztokráciáról és a Nemzeti kaszinóról magasztalásokat papírra vetni, csak azt mondjuk, hogy a becsület fogalmának ilyen való osztályozása nem az arisztokratáknak, hanem nekünk, burzsoá népségnek árt. A kaszinó kapuján belül sincs más tartalma a becsület fogalmának mint kívül s aki az ellenkezőt elismeri, az nem érzi át az idők demokratikus szellemét, amely csak formákat, címeket hagyott meg, de a jogokat, az egyéni értéket egyenlővé tette. A becsület a férfi értékének fundamentuma, nem osztályok kiváltsága. Kaszinói becsület, burzsoá becsület nincs; férfi becsület van.

talán megjárta volna. De éppen a „Bajusz“, a kivel annyit táncoltam és beszéltem ezelőtt! Már most hogy néztek én a szemébe ezután?

Egyáltalán nekem az a nézetem, hogy ha valahol egy puszta szigeten laknám és ott mondaná nekem egy férfi, pl. mindjárt a „Bajusz“, hogy menjek hozzá feleségül, hát én azt hiszem, rögtön hozzá mennék, mert nem lehet abban semmi rossz. De itt csupa ismerősök között, a kik folyton néznek. Oh ez borzasztó! Ez borzasztó!

Sanyi bátortalanul hajolt meg előttem és halkán kérdezte:

— Mivel foglalkozott most, Irma nagysám?

Én haragosan feleltem:

— Semmivel.

Ez bizonyára nagyon lesujthatta őt, mert elhallgatott és az asztalon kezdett babrálni zavarában. Egy névjegy tartó tányért össze is tört, a minek én nagyon megörültem, mert azt én már tegnap összetörtem és kenyérbéllel összeragasztottam, hogy édes anyám ne vegye észre. Sajátosságos, de én mindig nagyon szerencsésen szoktam megmenekedni az ilyen szerencsétlenségektől.

Mikor az ebéd elkövetkezett, én kijelentettem, hogy rosszul vagyok és nem fogok ebédelni. Mindnyájan nagyon kértek, de én összekuporodtam a fotelben és nem mentem. Édes anyám elpirult s azt mondotta, hogy gyakran szokott ilyen futólagos rosszullet elővenni és hogy ez a leányoknál egészen megszokott dolog.

Alkotmányos országban a parlamentben kell kidomborodni a közfelfogásnak minden vonatkozásban; annak kell irányítania nemcsak a politikai és közgazdasági, hanem a társadalmi életet is. Azok az eszmék, amelyek onnét kerülnek ki az életbe, mindig megtermékenyülnek s ha koresszülöttet hoznak világra, a felelősséget ki vállalja el?

Ha a gyanu burjánzik, a korrupció felétlenül felüti a fejét; ha a politikai életben megtagadjuk az egyenlőséget, a társadalom még jobban szétforgácsolódik.

Mire ezek a sorok napvilágot látnak, talán befejeződik az a szomorú dráma, amely a parlamenti bizottság előtt folyt. Szomorú dolog, amelynek tanulságai azonban haszonra válhatnak, ha a nemzet azokat levonja s nem a nagy hangból, hanem az igazságból itéli meg a szereplőket.

Elhagyott gyermekek.

A Széll kormány szociálpolitikájának egyik legszebb gyümölcse az elhagyott gyermekek védelméről alkotott szabályzat. A gondolat nagy és nemes, a tett pedig koronája annak a nemes gondolatnak. Segíteni az elhagyottakat, védelembe venni az ártatlan apróságot, nevelni, fejleszteni annak testét, lelkét, a kit szülői nevelni képtelenek, oly feladat, a mely igazán megérdemi azt, hogy az állam vegye kezébe az ügyet, hogy az állam lássa el azoknak testi és lelki szükségletét, a kik a jövő nagy Magyarország felépítésének munkájában segítségül fognak.

Széll Kálmán politikájának utolsó mozzanata volt ama szabályzat létesítése. Nem tudjuk, hogy az életben hogyan fog sikerülni, mert minden attól függ, hogy a kormány mennyi pénzt szánt erre a célra, de tudjuk azt, hogy Széll Kálmán a legszelesebb mederben akarta keresztül vinni az elhagyott gyermekek védelmét, és a belügyminiszternek egy lelkes tisztviselője, a szabályzat megteremtője, úgy nyilatkozott, hogy itt a pénz nem fog számítani, ha kell, milliók állnak rendelkezésre.

Ismertessük most a szabályzat főbb pontjait. A talált, valamint a hatóságilag elhagyottá nyilvánított gyermeknek igénye van állami gyermekmenhelybe való felvételre. Tehát igénye van.

A lugasban volt terítve, az én szobám ablakával éppen szemben. Én a kanapén végigfeküdtem a fal felé fordulva és föltettem magamban, hogy estig nem mozdulok onnan. De azután eszembe jutott, hogy a zsaluk résein át egész jól kinézhetek, az ablakhoz mentem tehát és egy székre térdepeltem.

A „Bajusz“ nem evett egy falatot sem és mindenre azt mondta, hogy: jaj de finom.

Az édes anyám éppen engem dicsért és a többek közt azt mondta, hogy nagyon is komoly leány vagyok, ez a bajom. Én persze érdeklődve hallgattam, mert édes anyám csak igen ritka esetekben szokott dicsérni engem. Ekkor a „Bajusz“ észrevett a zsalun keresztül és kacagva rám kiáltott:

— Kukk!

Én majd a föld alá sülyedtem szégyenletemben. Elszaladtam az ablaktól és e pillanatban úgy, de úgy meggyöltem őt, ahogy csak én tudok gyölölni valakit.

Az édes anyám bejött hozzám, de most már nem volt olyan nyájas az arca, mint odakünn. Suttogva kérdezte tőlem:

— Hát mondd Irma, mit akarsz te voltaképpen?

Erre igazán nem tudtam válaszolni, csak sirtam keservesen.

— Hát kire vársz? Más leány boldog volna,

Akit a hatóság elhagyottnak nyilvánít, annak elhelyezése bizonyos, nincs korlátozva az, hogy mennyi gyermek vétessék fel a menhelybe.

Azt, hogy ki az elhagyott, az árvaszék állapítja meg. Akár úgy jut az árvaszék tudomására, hogy a gyermeket elhagyottan találták, akár az ügyiratokból szerez meggyőződést az árvaszék arról, hogy a gyermek nevelését az arra kötelezettek elhanyagolják, erkölcsiségét, vagy testi jólétét veszélyeztetik, köteles megindítani az eljárást, a gyermeket elhagyottnak nyilvánítani s ezt a menhely igazgatóságának bejelenteni.

A község köteles gondozásba venni azt a gyermeket, aki elhagyottnak mutatkozik, és mindaddig gondozásban tartani, a míg a menhely kötelekébe fel nem veszik. A felvételig telmerült gondozási költséget, ha a gyermek 7 éven alul van, és az árvaszék elhagyottnak nyilvánította, a menhely a községnek visszatéríti. Ha pedig az árvaszék nem nyilvánította elhagyottá, a község a felmerült költségeket a tartásra kötelesekkel szemben bírói uton érvényesíti.

Tartoznak az összes közigazgatási hatóságok bejelenteni az árvaszéknek azt, hogy valamely gyermeknek, tartózkodjék az akár az ország területén, akár külföldön, életfentartása és nevelése anyagi eszközök híján biztosítva nincs. Kötelesek azonkívül azonnal intézkedni az iránt, hogy a gyermek a menhelybe felvétessék. Felvehető a menhelybe az elhagyott már az előtt is, mielőtt az árvaszék azt elhagyottnak nyilvánítaná.

A belügyminiszter az állami gyermekvédelem szempontjából az országot körületekre osztja. A menhely intézeteit pedig a szükséghez képest állítja fel, intézeteket, szanatóriumokat rendez be, a központi illetve kerületi menhely gyermektelepeket létesít, a gyermekeket dajkaságba adja, családi telepeket állít, a hol 10—20 gyermek nyer ellátást. Mindezen kültelepek felett a felügyeletet, az adminisztrációt a menhely gyakorolja, a melynek élén az igazgató főorvos áll, és tisztviselői az orvosok, gondnok, ellenőr, alkalmazva vannak ezenkívül ápolók, dajkák, szolgálók.

Felvétel végett a gondnoknál kell jelentkezni, a ki erről jegyzőkönyvet vesz fel, és azt az igazgató főorvoshoz juttatja. Az igazgató főorvos a gyermeket felfogadja és intézkedik azonnal, hogy a szoptatás ideje alatt az anya visszatartassék, a ki megfelelő ellátásban részesül, vagy ha a gyermek a szoptatáson túl van, vagy a menhelyben helyezik el, vagy kiadják dajkaságba, esetleg a telepre küldik ki. Telepet alakítanak oly városban, vagy községben, a melyek a gyermekmenhely működése körében fekszenek, a melyek égalji viszonyai kifogást-

ha ilyen kérője akadna és te erőnek erejével tönkre teszed a szerencsédet. Én itt hónapok óta folyton fáradok az érdekedben, nagy nehezen összehozom a dolgot és te . . . Oh jaj annak az anyának, a kinek ilyen leányai vannak!

A szívem összeszorult. Ugy éreztem, hogy nincs több ilyen nyomorult teremtés a földön, mint én vagyok.

— De édes mama, én igazán nem akartam neked fájdalmat okozni!

— Hát akkor miért nem ülsz ebédhez?

— Mert beteg vagyok.

— Nem azért, hanem hogy elszomoríts engem. Hogy lásd a te ősz anyádat pirulni a szégyentől . . .

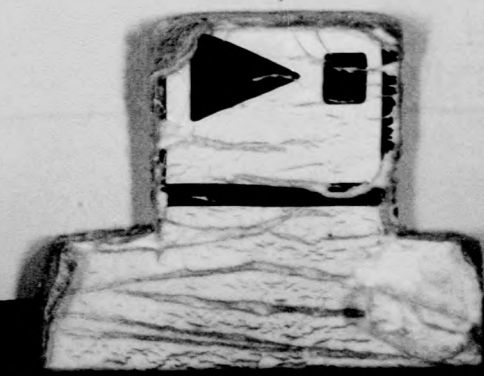
Az édes anyám még nem ősz, mert diófaolat használ, de valahányszor így szól hozzám, hogy „a te ősz anyád . . .“, akkor nem tudok ellenállani. Letöröltem a könnyeimet és komolyan szóltam:

— Hát menjünk!

És mentem a lugas felé: Jöjjön, a minek jönnie kell!

Isten veled Krbeenltj.

N . . . E . . .

lanok, és orvos is van, ki a teleporvosi teendőkkel elláthatja.

Világos dolog az, hogy azon gyermeknek tartási és nevelési költségeit, a kinek hozzátartozói azt kötelesek és képesek fizetni, be fogják hajtani, ugyszintén a házasságon kívül született gyermek természetesen apjától is.

A menhely intézetében csupán a beteg, gyenge fejlettségű, különösebb ápolást és gondozást igénylő gyermekek tartatnak, a többieket külső gondozásba, nevelőszülőknek adják ki. Oly családnál, a mely a gyermeket kifogástalanul gondozza, elhelyezhető több gyermek is, azonban háromnál sohasem több. Ha a gyermek 7 éves elmúlt, lehetőleg iparosnál helyezendő el.

Az igazgatóság gondoskodik arról, hogy a gyermek óhajának megfelelő iparos mesterséget tanuljon, ha pedig kiváló tehetségűnek mutatkozik, hogy a felsőbb tanulmányokra is becsátassék.

Azt a nevelőszülőt, a ki a gyermeket legálább 3 évig kifogástalanul gondozta, a miniszterium pénzbeli jutalomban részesíti, vagy elismerő oklevéllel tünteti ki. Ha pedig a nevelőszülő hanyagsága, vagy gondatlansága a gyermek halálát okozta, vagy a gyermek a gondatlan ápolás miatt megbetegedett, a nevelőszülőt esetleg bünvádi eljárás alá vonják.

Az összes állami gyermekmenhelyek felügyeletét egy országos felügyelő alá vonták a ki évenként minden gyermekmenhelyben vizsgálatot tartozik teljesíteni.

A szabályzat f. évi szeptember elsején lép életbe. Megjegyezzük még, hogy a menhely kötelekbe csak a 15 éven aluli gyermekek tartozhatnak.

Aratás után.

A termést betakarították, folyik a eséplés s Magyarország minden gazdája lesve várja a jobb gabonaárakat. Jobb értékesítési viszonyokra bizony rászorulnánk, mert az már bizonyos, hogy az idei termés 10—12 % alatta marad a tavalyinak. Szalmában mindenütt jelentékenyen kevesebb a hozam, mint az elmúlt esztendőben s a hiányt nem képes teljesen pótolni az, hogy a legtöbb helyen a gabonák jobban fizetnek, sulyosabbak s minőségére jók.

Csak a jobb áralakulás volna képes a sok millióra rugó kevesletet részben helyreütni. Jobb áralakulásra azonban alig van kilátás. A tavalyról megmaradt készletek a kereslet akcióját nem sürgetik; a fogyasztás könnyen várja az idei termés piacra dobását s a külföldi verseny megindulását. Az árak ma még nem állanak az idei termés hatása alatt.

Nem csoda, ha aggodalommal lesik a gazdák a piacot, mert ettől függ, hogy lesz e eredménye munkájuknak, meghozza e befektetések kamatait a gazdasági esztendő.

A régi módi földmivelés kudarcot vallott mindenütt; a mi gazdáinknak is nagyrésze halad a korral és okszerű talajmivelés, gondos magválogatás által a termést úgy mennyiségileg, mint minőségileg emelni törekszik.

A nagy latifundiumok mezőgazdasági kezelése manapság már mintaszerű Magyarországon; birtokosainak imitt-amott már tőke is áll rendelkezésükre és így elkövethetnek mindent, hogy a világpiacon versenyében termékeiknek zavartalan és állandó kelendőséget biztosíthatnak. Az utolsó években fellépett áresökkenés nekik is kárt okozott ugyan, de a földbirtok minőségére azért mégis volt némi jótékony behatással, mert pótolni akarván az árkülömbözötet a tömeges termeléssel, sokkal nagyobb intenzivitással és gondossággal mivelik birtokaikat.

Sokkal kedvezőtlenebb helyzetben van a kisebb birtokos és legrosszabban a parasztagazda. Mig a nagybirtok kiheverte az áresökkenés következményeit, addig ezek, ha haladni akartak a korral és a fokozódó igényekkel, kénytelenek voltak birtokaikat jelzálogkölesönökkel tulterhelni. A törlesztendő kamatok nagyon is leszállították a földmivelés jövedelmezőségét, az igen apró birtok pedig megszűnt életfenntartó eszköz lenni.

A nemzet vitális érdekei pedig megkívánják, hogy a kisbirtokosok nagy száma tovább is betöltse országfenntartó hivatását és mértékadó tényezőknél különös gondját kell hogy képezze a birtokos osztály céltudatos támogatása.

Magyarország földrajzi helyzeténél s népének jelleménél fogva rá van utalva arra, hogy fen-

állásának alapját a földmivelésben keresse s amely üdvös gazdasági viszonyaink javítására s nagy befolyással bíró dolog az iparfejlesztés és kereskedelem felvirágoztatására irányuló törekvés, ép oly káros és határozottan kárhóztatandó az a felfogás, amely az agrár érdekeket a merkantil céloknak alárendelni szeretné.

Magyarország a kereskedelemről és iparból manapság megélni még nem képes; speciális közjogi viszonyainknál fogva olyan helyzetben vagyunk, hogy amit az ipari és kereskedelmi téren eddig alkottunk, azt a legkisebb rázkódítás is tönkre teheti; de a földet mégsem lesznek képesek lábaink alól kirángatni.

Magyarország fővagyon a föld; a földet tehát meg kell védeni s meg kell tartani a magyarságnak; keresni kell a módokat és eszközöket, amelyekkel az agrár és a merkantil érdekeket össze lehet egyeztetni.

Manapság a szövetkezetektől várja a legtöbb nemzetgazda a gazdasági rend átalakulását. Es igazuk van, csak a szövetkezetek helyes alakját kell jól megválasztani.

A szövetkezeti törekvéseknek helyes célja a jövedelem szaporításában áll, tehát a nemzetek gazdasági életében a legnagyobb fontossággal bírnak a termelő szövetkezetek, amelyek az apró erők tömörítése által a versenyképességet és produktív növelik, azután az értékesítési szövetkezetek, amelyek a kivittelt megkönnyítik. A hitelszövetkezetek és fogyasztási szövetkezetek az egész nemzetgazdasági életre csak annyiban birhatnak befolyással, hogy a jövedelem elosztást arányosítják s esetleg, mint nálunk tehetnék — a külföldi tőkével és terményekkel való versenyt megkönnyítik.

A kisbirtokosok, különösen a parasztagazdák termelési és értékesítési szövetkezetei, ugy gazdasági, mint nemzeti szempontból hatalmas lendületet adhatnának a földmivelésnek.

A kisbirtok nem képes a produktív gépekkel, rendes munkással, egyéb befektetéssel emelni, nem képes még a rövid ideig tartó válságokat sem elviselni. De már ha 1000 hold mivelhető szántóföld tulajdonosai szövetkezetet alkotnak és vagy meglevő tőkékből, vagy pedig közös szavatossággal felvett jelzálogkölesönökből fedezi a beruházásokat, szerzik be a szükséges gazdasági gépeket és marhaállományt már képesek a versenyre.

A termelő szövetkezetnek átengedett birtok nagysága, illetőleg a kezeléshez szükséges rendelkezésre boesátott tőkék, valamint a felajánlott napszámok adják meg ama mennyiségeket, melyek arányában a szövetkezet tagjai az elérendő haszonban részesülnek. Egyesült erővel sokkal többet el lehet érni, mint szétforgácsolással. Az a néhány holdas birtok, melynek megmivélése szövetkezeteken kívül tényleges veszteséggel jár, szövetkezeteken belül aránytalanul többet jövedelmezhet, talaja pedig a szövetkezet nagyobb anyagi eszközeink segítségével föltétlenül javul.

Jól tudjuk, hogy a magyar faj conservativizmusa ellensége minden néven nevezendő újításnak, tudjuk azt is, hogy ősi virtusnak tartják a sokkal kedvezőbb körülmények között élt ősök taposta ösvények közül ki nem mozdulni, de a napról-napra jobban és jobban észlelhető pusztulása a kisbirtokosnak, ép úgy, mint parasztagazdának, vaslogikával arra kényszerít, hogy a közállapotainkban észlelt e sülyedésnek okvetlenül véget kell vetni.

De azt nem kívánhatjuk, hogy a törvényhozás maga belenyuljon a egyén magán ügyeibe, mert csak értelmileg visszamaradt népek szorulnak a kormányok gyámkodására. A társadalomnak magának közbe kell lépni, társadalmi uton kell a szövetkezést előbbre vinni.

A tulajdonjog teljes tiszteletben tartása mellett okos rábeszéléssel és oktatással oda lehetne vinni kisbirtokosainkat, hogy termelési szövetkezeteket alakítsanak s a termelést egyesült erővel fokozzák.

A társulat szelleme a művelt nyugot országokban harera kelt a kapitalizmussal, amely egész társadalmi osztályokat nyomott el; meghozza az a magyar földnek is áldását, ha annak értékét méltányolni, felfogni képesek leszünk.

A szövetkezeti eszmének s a szövetkezesnek félremagyarázása, félreértése az oka, hogy Magyarországon az abban rejlő hatalmat fehasználni nem tudjuk.

A legnagyobb baj az, hogy a szövetkezést a fogyasztási szövetkezetekkel kezdtük, amelyek gazdasági bajainkon semmit sem segíthetnek s

miután ezek itt ott a kereskedelemnek ártottak, a kereskedelem nemcsak a fogyasztási szövetkezetekkel, hanem a szövetkezeti eszmével szemben is állást foglalt. Azokban a bizonyos politikai boltokban kimerítve látta a szövetkezés minden erjét, minden gazdasági hatását. Manap ugyszólván félelmet és bizalmatlanságot kelt a szövetkezés emlegetése, mert sok esetben diskreditálták annak erjét.

Ez pedig merő félreértés. Nem tudják, hol kell megindulni a szövetkezésnek, hol kell megerősödni a szövetkezeteknek, hogy az egész gazdasági szervezetnek hasznára váljon. Ha pl. egy-egy csoport kisgazda közös erővel szerez be gazdasági gépeket, közösen műveli földjét s az intenzív gazdálkodás minden előnyét biztosítja magának, evvel talán árt a tőkének s a kereskedelemnek? Szó sem lehet róla. A produktív, a forgalmat emeli; a földet értékesebbé, a kölcsön vett tőkék jövedelmezőségét biztosabbá teszi s ezekből előnyt élvez az ipar, kereskedelem, spekuláció. Ott van a tejszövetkezetek példája, amelyeknek felállításához kell egy esomó gép; termékeinek forgalomba hozásához kereskedő.

És bizonyos az is, hogy az árak nivellálódása tekintetében is üdvös hatása volna a szövetkezésnek s aratás után a gazda megközelítőleg tisztában lehetne avval, mit várhat terményeiért, vagy legalább is a rosz év veszteségeit több évre oszthatná fel. Nem okozna egy rosz aratás akkora konsternációt mint ma. Mindez természetesen csak abban az esetben következhetné be, ha az egész gazdasági szervezetet átszöné a szövetkezés, mert ha néhány apró szövetkezet akarná megváltoztatni a mai gazdasági rendet, ugy járhatna, mint Aesopus békája: szétpukkannék az erőfeszítéstől.

Mi lesz a tisztviselőkkel?

Harmath Domokos tollából jelent meg az alábbi közlemény a tisztviselők érdekében, amelyet mi is közre adunk, mert bizony igaza van a cikkírónak abban, hogy a tisztviselők helyzetének javítása olyan országos érdek, amelyet feltétlenül meg kell valósítani s bármely nehéz és válságos a politikai helyzet, nem szabad senkinek elfeledni.

A mai válságos helyzetben e kérdésre igen nehéz megadni a feleletet; mert aggodva észleltük azokat az ellentétes nyilatkozatokat, melyek az új kormány rövid szereplése alatt az állami tisztviselők törvényjavaslatának sorsáról elhangzottak. Különösen feltűnő az az ellentét, mely közelebről a Vörös László és dr. Barabás Béla országgyűlési képviselők kijelentései között felmerült.

Vörös László mint az állami tisztviselők „Országos Egyesületének” elnöke július 4-én a tisztviselők gyűlésén éppen az új kormány elnök felhatalmazásával azon kijelentéssel igyekezett megnyugtanni a tisztviselőket, hogy:

„a tisztviselők fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslat sürgős letárgyalása a kormánynak is határozott szándékát képezi oly formán, hogy első sorban az *indemnitás*, azután az *ujonc-jutalék*, majd az *1903. évi állami költségvetés és ezzel kapcsolatosan a fizetés rendezéséről szóló törvényjavaslat* fog letárgyaltatni.”

Ezzel szemben Barabás Béla július hó 12-én *nagypáradai beszámolójában* állítólag azt mondotta, hogy:

„a Széll kormány soha sem foglalkozott komolyan a tisztviselők fizetésének rendezésével.”

A mostani kormány-elnök pedig olyformán nyilatkozott, „hogy nincs is arra nagy szükség, mert bármilyen fontos, mégsem államszükséglet.”

Egyik nyilatkozat sem lett megcáfolyva, vagy megerősítve s így nem lehet tudni, melyik igaz?

Az kétségtelen, hogy az állami tisztviselők ügye annyira országos érdek és a sürgős elintéztést igénylő országos gazdasági ügyekkel annyira össze függ, hogy azt ezektől szétválasztani alig lehet. Nem tesszük fel az új kormányról, hogy e javaslatot ütő kártyának használná fel. Ez nagyon frivol játék volna.

Mikor eljutottunk odáig, hogy a képviselőház pénzügyi bizottsága a fizetésjavításról szóló törvényjavaslatot letárgyalta és terjedelmes jelentésével a plénum elé terjesztette: az időtől kezdve az állami tisztviselők visszafojtott lélekzettel némán szemlélték azt az elkeseredett politikai harcot, melynek ma sines vége.

Ki tehet arról, hogy azzal az időponttal egyidejűleg a harcok küzdelme mind hevesebb lett és az előző kormányt áldozatul ejtette.

És ki tehet arról is, hogy a kormányválság után az új kabinet a kibontakozást még nem tudta megteremteni, sőt új harcok és bonyodalmak támadtak s a parlamenti zavarokban ki az, a ki tudná, hogy micsoda ok gátolta a kérdéses törvényjavaslat letárgyalását?

Az ország dolgainak ilyen változása számunkra is megjelölte az irányzatot! Mikor a nemzet közvéleménye a mi kérő szavunkra nem tagadta meg rokonszenvét és áldozatkészségét: most a válságos helyzetben mi is tudjuk és érezzük, hogy mit kell tennünk! S mint hálás gyermekei a magyar hazának, békés türelemmel várjuk a küzdelem lefolyását és a bonyodalmak szerencsés megoldását.

A várakozáson kívül helyezkedhetünk-e más álláspontra akkor, midőn a viszonyok a Haza sorsát állították a mi érdekünk elébe?

A tisztviselői kar hazafisága megtalálta a hozzá méltó álláspontot és magatartást; ennél fogva roskadozva bár, de türelemmel hordozza tovább a vállaira nehezült keresztet.

Nehéz idők sulya nyomja a magyar állam közéletét és ez áldatlan állapotban mit tehetünk mi — az állam kormányzat munkásai s a nemzet intelligens zöme, melynek léte az ország sorsától függ?

Mit tehetnénk egyebet, mint szorongó szívvel türrük a válságos helyzetet és bizunk azok bölcsességében, a kiknek elhatározásától függ sorsunk jobbra fordulása és a kikre ama kötelesség hárul, hogy e helyzetet orvosolják.

Bár nyomorúságunk és vesztéségünk a múlt idővel mindjobban növekedik, még sem szabad esüggendünk: hazafiságunk várakozásra és kitartásra kötelez.

Jóleső érzéssel veszek tudomást arról, hogy a magyar tisztviselői kar — igen kevés kivétellel hozzá illő elhatározással követi igaz hazaszeregeteték sugallatát s előbbre valónak tekinti a haza és a magyar nemzet érdekeit, mint a maga helyzetének javítását.

Inkább szenved tovább és takargatja nyomorúságát, de nem panaszolja hangos szóval egyéni bajait akkor, midőn a haza sorsa válság elé jutott.

A mi hitünk és bizalmunk a trónbeszédbe foglalt ígértben, s a kötelező válasz-felirat által adott szó szentségében van!

A tisztviselők sorsa az Ország becsületbeli ügye, nem lehet és nem jöhet olyan magyar kormány, mely ennek elintézése elől kitérjen!

Ez a biztosítéka annak, hogy mi lesz a tisztviselőkkel?

Harmath Domokos.

Hivatalos-rovat.

I.

Folyó év június 6-án 1314/rkp. 903. sz. alatt jelzett sertésvész Zalaegerszeg r. t. város területén megszűnt, az a zár alól feloldatott s a szokásos sertés vásárok a mai naptól kezdve megtartatnak.

Zalaegerszegen, 1903. augusztus 6-án.

Salamon Ferenc
h.-rendőrkapitány.

II.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy az 1904. évre összeállított házi pénztári aggáppoldai, utfenntartási költség előirányzat az 1886. évi XXII-ik t.-e. 125. §-a értelmében folyó évi augusztus hó 6—21-ig a városi pénztári, helyiségben közszemlére kitétetett, mely időig jogában áll azt a hivatalos órák alatt minden adózó polgárnak betekinteni, s ellene észrevételét megtenni.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1903. augusztus 5-én tartott üléséből.

Németh Elek
h.-polgármester.

Hírek.

Az új pápa. A bibornokok nem sokáig voltak együtt; néhány nap alatt megválasztották az új pápát. Az első szavazásoknál Rampolla és Vannutelli biborosok voltak a jelöltek, miután azonban egyik sem kapta az összes szavazatok $\frac{2}{3}$ részét, a bibornoki testület megegyezés folytán Sarto Józsefet, a velencei pátriarkát emelte Szent

Péter trónjára. Így beszéli el a választást a fáma. Mindezek azonban csak találgatások, mert a választás lefolyását szigorúan titokban tartják. — Az új pápa tehát Sarto József lett, egy olyan férfi, aki nem annyira diplomáciai képességeiről, mint szívjóságáról, türelmeségéről, jótékonyágairól és főpásztori erényeiről ismert. Szemléletű embernek írják, aki a magas méltóságra nem vágyakozott; aki mindenkivel jót tett s szegényeiért egyetlen ékszerét, gyűrűjét is elzalogosította. A hol működött, mindenkivel jó viszonyban volt; a felekezeti gyűlölködést nem ismerte. Szóval igazi pap és lelkipásztor volt egész életében. Ez a szentéletű, nagylelkű ember került X-ik Leo néven a katolikus egyház élére s megválasztatását, a szegény parasztiúrból lett fejedelem felmagasztaltatását őszinte örömmel üdvözölte az egész világ sajtója, mert a béke és szeretet nevében foglalta el a nagy elődje trónját.

Törvényszéki jegyző kinevezése. A m. kir. igazságügyminiszter dr. *Ereky* István sümegi járásbírói aljegyzőt a sümegi járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki.

Adóhivatali gyakornok kinevezése. A zalaegerszegi pénzügyigazgatóság *Balogh* Viktor monostorapáti lakost a letenyi kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Kinevezés. A helybeli királyi ügyészségi fogháznál elhalálozás folytán megüresedett fogház felügyelői állásra *Spinczer* József nagyikikindai fogházfelügyelő nevezetett ki.

Esküvő. Dr. *Vida* Sándor főgymnasiumi tanár tegnap tartotta esküvőjét *Udvardy* Ilonka urleánnyal, *Udvardy* Ignác felső keresk. iskolai igazgató, lapunk társszerkesztőjének és *Horváth* Fanni urnőnek leányával.

Eljegyzés. *Ardó* Leó okl. gyógyszerész eljegyezte *Lackenbach* Katus kisasszonyt, *Lackenbach* Ferenc kereskedő szép leányát.

Anyakönyvi kinevezés. A kottói anyakönyvi kerületbe *Erber* Károly segédjegyző, lentiibe *Porubszky* Károly jegyző, a szentantalfai pedig *Marton* Jakab jegyzői irnok anyakönyvvezető helyettesé nevezetett ki.

Tanítónői áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Fischer* Margit ruttkai és *Lehotzky* Irén zalaegerszegi, továbbá *Gróbné Kovács* Borbála kübekházi és *Riedl* Ilona muraszerdahelyi állami elemi népiskola tanítóknak kölcsönösen áthelyezte.

Berendelés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Kovács* János zalaegerszegi állami elemi iskolai tanítót szolgálatfételre a vasvármegyei kir. tanfelügyelőséghez osztotta be.

Miniszteri köszönet. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a *Keszthelyi katolikus főgymnasium tanártestületének* 500 koronás iskolai alptványáért köszönetét nyilvánította.

Zászlószegek megváltása. A zalaegerszegi kath. legényegylet 1903. évi augusztus hó 15-én megtartandó zászlószentelési ünnepélyére kiküldött zászlószegek megváltásából augusztus 6-ig a következő kegyes adományok folytak be: Dr. *Császka* György (Kaloosa) 10 K, *Mihályi* Viktor (Balázsfalva) 5 K, dr. *Poszilovics* György (Zágráb) 20 K, *Bende* Imre (Nyitra) 10 K, *Rimélyi* Károly (Beszterezebánya) 5 K, *Meszlenyi* Gyula (Szatmár) 10 K, dr. *István* Vilmos szombathelyi megyés püspök 30 K, dr. *Várossy* Gyula (Székesfehérvár) 10 K, *Vinkler* József 10 K, dr. *Kunecz* Adolf (Türje) 10 K, *Schwarz* Mihály (Szombathely) 5 K, *Illés* Ferenc 5 K, dr. *Horváth* Károly (Szombathely) 10 K, *Bertalanfy* Gyula 10 K, *Zichy* Aladár gróf 10 K, *Wilczek* Frigyes gróf 20 K, *Darányi* Ferenc 6 K, *Legáth* Kálmán 10 K, *Tauber* Sándor 15 K, *Módy* Krizsó 2 K, *Glasics* Egyed 2 K, *Körmöczbányai* Legény Egylet 4 K, *Tulok* József 5 K, *Tóth* Sándor 4 K, *Strausz* Flórián 3 K, *Maicz* Antal 5 K, *Kún* Vilmos 10 K, *Csillagh* Gyula 5 K, *Kovács* István tanító 5 K, *Rutich* Sándorné 4 K, özv. *Skublies* Jenőné 6 K, *Vas* Jenő 4 K, dr. *Tóth* József 4 K, *Zechmeister* Viktor 10 K, *Kassai* Legény Egylet 6 K, *Smelka* Gábor 3 K, *Pécsi* Legény Egylet 4 K, dr. *Kele* Antal 10 K, *Honti* Béla 5 K, dr. *Thassy* Gábor 10 K, *Huber* Gyula baresi plebános 20 K, *Hantó* István 10 K, dr. *Schneider* Gábor 5 K, dr. *Szigethy* Elemér 10 K, *Paukovich* György 3 K, *Kovács* Ferenc 5 K, *Langl* Lajos 2 K, *Vidóczy* Pál 2 K, *Szentistványi* Sándor 2 K,

Záborszky Géza 2 K, *Jeney* Mihály 2 K, *Simitska* János 2 K. (Folytatása a jövő számban).

Amidőn a fenti adakozók szíveségét az egylet elnöksége ezuttal megköszöni, egyben kéri a t. közönséget, esetleges kegyes adományait vagy az elnökséghez (*Kossuth* Lajos utca) vagy az egyleti helyiségbe (*Körmendi-utca* Nagy *Károly* szíjgyártó-féle ház) legyenek szivesek küldeni.

Ez utóbbi helyen *Ott* A. *Imre* II-od dékán van a pénz felvétellel megbizva, ki az adott összeget nyugtázza is.

A meghívóba, tévedésből becsusztott azt a hibát, hogy a kerti mulatságba a kivonulás a vármegyeudvaráról történik, ezton is oda módosítja az elnökség: hogy az az egyleti helyiségből fog megtörténni, a meghívóba jelzett időben.

Kik ezideig elnézésből, vagy félreértésből szegget vagy meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, forduljanak az ünnepély rendező bizottság elnökéhez *Vörös* Györgyhöz.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Lukács* Erzsébet nagykanizsai állami polgári leányiskolai helyettes tanítónőt ugyanezen iskolához, *Gyurman* Sarolta esáktornyai állami polgári leányiskolai helyettes tanítónőt a nagyszöllősi, *Gréss* Irma zalaegerszegi állami polgári leányiskolai helyettes tanítónőt ugyanezen iskolához, *Láng* Teréz abonyi állami polgári leányiskolai helyettes tanítónőt a esáktornyai állami polgári leányiskolához a XI-ik fizetési osztályba segédtanítónővé, *Szalay* Sámuel okleveles tanítót a zalaegerszegi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

Halálozás. *Wagenhoffer* Titusz Szent Benedek rendi áldozár, zalaapáti házi lelkiatya, a zala-vári országos levéltár hites tagja, f. hó 4-én 59 éves korában Zalaapátiban elhunyt. A boldogult a tanári pályán negyedszázadon keresztül buzgón működött. Hült tetemét folyó hó 6-án délelőtt 9 órakor a zalaapáti templomban bemutatott isteni tisztelet után a zalaapáti temetőben a rend sirlődjében helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra.

A tüzoltó egylet nyári mulatsága a múlt vasárnap volt a kaszaházi kertben. A közönség az idén feltűnően távol maradt a mulatságról, aminek az oka az lehet, hogy nagyon sok nyári mulatságban volt már részünk. Miután a tüzoltó egylet érdekében kívánatos volna a mulatság sikere, azt tanácsolnánk, hogy a jövőben ne hagyják az azt az ideny végére. — Az összes bevétel 137 K 95 f, a kiadás 127 K 30 f, a tiszta jövedelem tehát 10 K 65 f volt. Felül fizetni szivesek voltak: N. N. 1 K, *Pásztó* Ferenc 1 K, *Csizmadia* Miklós 1 K, *Breisch* Sámuel 3.75 f, *Fangler* Mihály 2 K, *Fangler* Miklós 50 f, *Fangler* Béla 50 f, *Boschán* Gyula 2.50 f, *Farkas* János 70 f, *Heigly* János 1 K, *Braun* Lajos 1 K, *Stefaneoz* József 2 K, *Nagy* Antal 1 K, *Németh* Ferenc 1 K, *Csoknyay* István 20 f, dr. *Jámbor* Márton, *Morandini* Tamás, *Lázár* Antal 3—3 K, dr. *Fürst* Béla 1.50 f, *Szakály* István 1 K, *Kaszás* Kálmán 90 f, *Kummer* Gyula 2 K, *Gondy* János 20 f, N. N. 90 f, *Záborszky* József 1 K. Összesen: 35 K 65 f.

Keszthely képviselőtestületének Nagy István városbíró elnöklésével tartott közgyűlésén tudomásul vették a vadászati jognak évi 361 koronáért való bérbeadását. — A fürdő fejlesztésére vonatkozó javaslat elkészítésére *Beck* Sándor, dr. *Burány* Gergely, dr. *Csanády* Gusztáv, dr. *Dezsényi* Árpád, *Hoffmann* Soma, *Lénárd* Ernő, dr. *Lovassy* Sándor, *Nagy* István, dr. *Neumark* Béla és dr. *Schwarz* Zsigmond képviselőkből álló bizottságot küldtek ki. — Ugyanek az egy külön bizottságot küldöttek ki annak tanulmányozására, hogy alkalmas konvertálás útján beálló megtakarításokból mily összeg állna a városnak rendelkezésére a fürdőnél terbe veendő reformok keresztülviteléhez? Elhatározták továbbá, hogy *Keszthely* balatoni fürdőjének a fürdőjelleg megszerzése végett az előjáróság a kellő lépéseket tegye meg. — A községi szervezési szabályrendeletnek a közigazgatási és az adóügyi jegyzői állások aránytalan fizetéseiére vonatkozó pontját oly módon változtatták meg, hogy a két jegyzői fizetés közel egyenlő összegű legyen. — A közgyűlés utasította az előjáróságot, keresse meg kérvényileg a Zalamegyei nemesi pénztár választmányát az iránt, hogy a keszthelyi főgymnasium költségeihez tíz éven át megszavazott évi 600 K hozzájárulást továbbra is sziveskedjék utalványozni. — **A magyar államvasutak**

szombathelyi üzletvezetőségének megkeresésére a közgyűlés utasította az előjáróságot, hogy az új pályaudvartól kivezető új utnak rendezése tárgyában a közigazgatási eljárás megtartása iránt a kellő lépéseket tegye meg.

Balaton kirándulás. Balatonfüred közönségének élvezetes napja volt augusztus 3-án Búbics Tivadar zalavármegyei aljegyző, B.-Füred agilis fürdőbiztosa fényesen sikerült kirándulást rendezett, amelyen száznál többen vettek részt. A legnagyobb balatoni gőzös, a „Baross“ remek szép időben, tükörsima vizen indult utnak reggel 7 órakor. A hajón huzta a cigány s a rendező hideg buffetről is gondoskodott. A hajó először Földvár előtt haladt el, azután Badaacsony felé vette útját, ahol $\frac{1}{2}$ 11 órakor kikötött. Itt a társaság megnézte a Kisfaludy házat, azután felmentek a Rózsa köig, amelyet állítólag Kisfaludy asztalul használt. Erről a kőről az a monda van elterjedve, hogy aki arra leül, egy éven belül férjhez megy vagy megházasodik. A lányok siettek is helyet foglalni, a legénység azonban őrizkedett a babonás kötől. A hajó egy óra után Keszthelyre indult, ahol a társaság délután 5-ig időzött. Este 9 órakor ért a görögtüzzel kivilágított hajó a füredi kikötőbe s a kirándulók a fürdőbiztost a sikerült napért köszönetnyilvánításokkal halmozták el.

A zalaegerszegi tanonc-munka kiállítás megnyitása, a katolikus legényegylet f. hó 15-én tartandó zászlószentelése miatt f. hó 16-án d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Osztrák szőlőszakértők a Balaton mellett. Az ausztriai szakkörök élénken érdeklődnek Magyarország szőlőművelése iránt s minden megfordul vagy néhány szőlősgazda, vagy szakközeg a Balaton partján is. Ez idén Porteles udvari tanácsos és Kulman szőlészeti felügyelőik jártak Tapolezán, Keszthelyen, Badaacsonyban. A vendégeket Mayer Henrik pozsonyi és Tuss Antal tapolezai vincellériskolai igazgatók kalauzolták. Az osztrák urak a hét elején utaztak haza.

Galambverseny a szomszédos vármegyében. A mint hírlik, a „Vasvármegyei Sportegylet“ telepén a legközelebb gr. Szapáry Pál védnöksége alatt szarvaskendi Sibrik Kálmán kiváló sportsman közreműködésével nagyszabású galambversenyt rendez Szombathelyen.

Pályázat tanítói állásra. Zalakoppány község államilag s. közs. jellegű, magyar tannyelvű népiskolájához a jövő tanévre egy okl. osztálytanítói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Fizetése: 800 korona, 100 korona lakbér, 1 öl tűzifa, néhány butor használata. Teendője: az egy tanteremben egyesített I. és II-ik osztályt, valamint a „gazdasági ism. iskolá“-ban a közismereti tárgyakat (külön díjazás nélkül) tanítani. Ki a kántorságban segédkezni tud, alulírottál olesón kap élelmezést. Az iskola államosítása folyamatban van, s a tanító személyzetet átveszi. Felszerelt pályázati kérvények augusztus hó 20-ig az iskolaszékhez Zalakoppányban (posta: helyben) küldendők. Megbizásból: Békefi Elek iskolaszéki jegyző, igazgató tanító.

A felső ipariskolák képesítése. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter azoknak az iparosoknak a képesítését, akik az állami felső ipariskolák valamelyikét, vagy a budapesti állami felső építő ipariskolákat sikerrel elvégezték, úgy egy évi önkényességi jogkedvezmény tekintetében, mint az 1883. évi I. t.-c. szempontjából kijelölendő köztisztviselői állásokra nézve, a törvényes minősítés tekintetében a középiskolák, nevezetesen a főgymnasiumok és főreáliskolák végzettségével egyenlővé tette.

Megkezdődött a vadászat. A foglyok, fürjek veszedelmes napra virradtak augusztus 1-én. Elkezdődött a vadász idény s a nimródok leakasztották újra a sokáig pihent fegyvereket. A mult hét már sok ártatlan vadnak lón szomorú veszte. Szólt a puska minden határban. Vadban szegény vidékünk viszonyaihoz képest a vadállomány az idén meglehetősen; legalább eddig még nem hallottunk panaszt.

Sok a tanítónő. Eddig az ideig az ország 8 állami tanítóképzőjébe összesen 240 helyre 1600 kisasszony jelentkezett. Átlag minden intézetbe 200 kisasszony akar növendékül beiratkozni, holott csak 30 tanulót vehetnek föl. A pályaválasztó lányok közül tehát hatszor annyian esalódnak már az első lépésnél, mint a hányan célhoz jutnak. Nem is szólva arról, hogy a valóban fölvetett tanulók esalódása még csak akkor

következik be igazán, amikor a tanítói oklevélet már megkapták, de álláshoz még protekcióval sem juthatnak. Akkor a tanítóképzők tultermelése, hogy az ötezer tagból álló tanítónői karra évenként épp ugy ezer és egynéhány új tanítónői oklevél kibocsátása esik, mint a hogyan huszonkétezer tanítói állomás szukreszcenciájára is évenként ezer és egynéhány új tanítói oklevél jut.

Óratolvaj. Gerenesér József rábahidvégi kocsis hely nélkül kóborolt a vidéken. Zalaegerszegre is elvetődött s itt Kovács Károlynak, esperesünk gulyásának vendégszeretettel vette igénybe. A vendéglátó szívességével azonban rutul visszaélt; ellopta Kovács Károly zsebóráját. De nem sokáig ketyegett a tolvaj zsebében az óra, mert a nekeresdi határban elfogták s visszakísérték. Tettét nem tagadhatta, mert megtalálták nála a lopott órát.

Éjjeli harc. Simon János és Dávid Ágnes reggel 4 óra tájban hazafelé tartottak, csendesen beszélgetve az éjszaka eseményeiről. Szemközt jött velük két vidám hangász, Nyári Gyula és Nyári Pali, akik valami megjegyzést tettek a békésen kaladó párra. Ebből szóváltás, majd egy kis parázs verekedés támadt. A férfiak jól eldöngötték egymást és akkora lármát csaptak, hogy nagyobb volt a zaj, mint a baj.

Tüzi láрма. A mult vasárnap a Dr. Mangin féle ház udvaráról vastag füst gomolygott ki. A járókelők tüzet kiáltottak, hamarosan kivonult a tűzoltóság is, de a tűz eloltására elég volt néhány sajtár viz. Valami gondatlan eseléd tüzes hamut öntött az emésztő gödörbe s ennek a fedele égett el.

Vigyázatlan hajtás. Ifj. Szakony Károly bérkocsis, f. hó 4-én a „Bárány“ előtti átjárón keresztül járva, s Németh Kálmán bádigos tanonera hajtott s csak a véletlennek volt köszönhető, hogy agyon nem gázoltatta. Feljelentették a rendőrségnek.

Halálos baleset. A muraszerdahelyi vasuti állomáson néhány munkás fát rakott a vagonokba. A hatalmas tölgfatörzseket esusztatón hajtották fel a kocsikba. Egy 15 métermázsát nyomó fatörzs alatt a esusztatófa megsérült s a fa visszafelé gurult. A munkások futva igyekeztek menekülni. Kancsal Ferenc 22 éves rédiesi legény futás közben megbotlott és elesett; a fatörzs pedig rázuhant. A szerencsétlen embert a nagy teher egészen összeroncsolta. Társai még élve kimentették ugyan a fa alól, de rövid idő alatt rettenetes kínok között meghalt.

Orvosokat keres a hadsereg. A hadügyminiszterium az ország valamennyi törvényhatóságát megkereste, a melyben arról esik szó, tudakozódjanak az után, hogy a törvényhatóság területén élő orvosok közül *mozgósítás esetén* kik volnának hajlandók katoná-orvosi szolgálatot teljesíteni. A hadügyi kormány az illetőknek, akik erre hajlandók, nemcsak tiszteletdíjat ajánl fel, hanem esetleg nyugdíjat és kártérítést is biztosít. Nem tulajdonítunk ugyan aktuális jelentőséget e felhívásnak, de mindenesetre az idők jele, hogy mostanában a hadügyi kormány gyakorlat szel előzetes lépéseket a mozgósítás előkészítésére.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra fölhajtottak 220 darab szarvasmarhát, a mikből eladásra került 160 darab. Miután a városban uralgott sertésvész teljesen megszűnt, a hetenkint pénteken tartani szokott sertésvásár is megnyílt.

Dellcias a neve annak az új szivarnak, amelyet szeptember elején forgalomba hoznak. Nevezetessége pedig az, hogy ebből a szivarból teljesen kivonják a nikotint, tehát az egészségre ártalmatlanná teszik. Minden veszedelem nélkül szívhatják gyomor ideg és tüdőbetegség. Azt hisszük, hogy ezek a méregmentes, szagosított szivarok ugy aránylanak egy jó havannához, mint az almabor a badaacsonyihoz. Nem sok jövőt jósolunk nekik.

Uj bankjegyek. Egy pár hét mulva, szeptember 2-án lesz két esztendeje, hogy az Osztrák-Magyar Bank megkezdte a 160 millió koronára kontigentált tizkoronás bankjegyek forgalomba hozását, de máris kiderült, hogy lehetetlen e bankjegyeknek forgalomban hagyása, mert nagyon hamisítják. Ez okból a jegybank vezetősége elhatározta, hogy egészen új, más kiállítású tizkoronás bankjegyeket hoz forgalomba, mihelyt oly mennyiségben készültek el, hogy a régiakat,

azaz a most forgalomban levőket bevonhatják és megsemmisíthetik. — A munkához, az új bankjegyek készítéséhez nemsokára hozzáfognak, de forgalomba hozataluk csak a jövő évben várható. Az új tizkoronásokat a törvény értelmében az eddig 160 millió kontigensnél nagyobb mennyiségben fogják forgalomba hozni, már azért is, mert ez a pénzjegy különösen a kisebb forgalomban nagyon kedvelt. — A mi a bankjegyek készítésének költségeit illeti, eddig csak annyit tudunk, hogy a jegybank a huszkoronás bankjegyek készítésének költségeit évenként átlag 684.000 koronára teszi. A huszkoronás bankjegyek forgalma 1902. évi december 31-én kerek 567 millió korona volt, tehát közel négyszáz akkora mint a tizkoronásoké.

A filokszerá ellen. A szőlőnek, szőlősgazdáknak sulyos csapását képező filokszerá ellen az egész világon folyton folyik a küzdelem. Mindenütt keresik, kutatják a szert, mely ezt a pusztító rovarot kiirtaná, de eddig sikertelenül. Most Spanyolországból jön a hír, hogy ott a filokszerá megsemmisítésére alkalmas szert fedeztek föl, mely víz, dohányle, só és oltott mész vegyületekből áll. Nálunk is volt filokszerairtó láz, de már elmúlt. Spanyolországban pedig most kezdődik.

Uj okmánybélyegek. Október elsejével új okmánybélyegeket fogunk kapni, melyek külső esinosság dolgában, mint értesülünk, messze felül fogják mulni a mostaniakat. Az október elsejei belyegátalakulás azonban még más irányban is hoz reformot. Nevezetesen abban, hogy a szükségletben gyakran előforduló belyegtételeknek megfelelő összegre nézve is új belyegeket boesátnak ki, melyek segítségével lehetővé teszik bizonyos összegnek egy belyegjeggyel való lerovását. Az új belyegekre vonatkozó hivatalos jelentés így szól: A magyar korona országai területén, 1898. évi július hónap 1-től forgalomban levő magyar belyegjegyek helyett 1903. október hó 1-én új belyegjegyek fognak forgalomba boesáttatni. Ugyanezen alkalommal, hogy a közéletben gyakran előforduló belyegtételeknek egy belyeggel való lerovása lehetővé tésésék, a belyegérték-osztályokat a következő belyegekkel szaporítják: 26 filléres, 38 filléres, 64 filléres, 1 K 26 f, 1 K 88 f, 2 K 50 f, és 3 koronással. E szaporítás figyelembevétele mellett az új kiadású belyegek 2, 4, 6, 8, 10, 14, 20, 24, 26, 30, 38, 40, 50, 64, 72 f, 1 K 20 f, 1 K 26 f, 1 K 50 f, 1 K 80 f, 1 K 88 f, és 2 K 50 f, vegyes- és 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 20, 24, 30 és 40 K értékben összesen 35 féle érték-fokozatban, még pedig a fillér és vegyes értékűek typografia, a koronaértékűek ellenben réznyomású kivitelben vékony fehér, a magyar koronát ábrázoló vízjeggyel ellátott papíron, enyvezett hátsó résszel vannak kiállítva. Az összes belyegek egyformán 29 miliméter széles és 35 miliméter magas alakban, a fillér és koronaértékűek rajzban három féle alnyomattal és három féle belyegképpel, a vegyes értékűek pedig egy féle alnyomattal és belyegképpel külön színben nyomva kerülnek forgalomba. A hirdetésben azután fel van sorolva az összes belyegek belyegkép-díszítmény rajzának, a koronának és a koronázási jelvényeknek színe.

Időjárás. A mult hét nem illett bele a kánikula programjába. Szeszélyes, hűvös időjárás uralkodott, esős, felhős napokkal. A fürdőzők nyaralók kezdenek hazatérni, mert a kellemetlen időjárást itthon ingyen élvezhetik s az unalmat nem érdemes pénzen venni. A nyártól most már nem sok jót várhatunk.

Talált tárgy. A Zala-utcában egy körömvágót találtak s átadták a rendőrségnek, a hol igazolt tulajdonosa átveheti.

Elfogott kanári. Egy szépen éneklő kanarit fogtak el a telkeken, melyet tulajdonosa a Telek-utcában, a Liebenritt-féle házban, a hol fogvartartják, átveheti.

A buza, rozs, árpa és zab várható termésének kimutatása július 20-ig vármegyékben a földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett hivatalos adatok alapján: buza 550.500 q, rozs 493.100 q, árpa 215.400 q, zab 139.800 q.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén augusztus hó 2-án a hivatalos adatok alapján: *lépfene:* Vonyarevvashegy 1 u., Molnári 1 u., Csömödér 1 u., Zebeczké 1 u.; *veszéltség:* Felsőrajk 1 u.; *ragadós száj- és körömfújás:*

Nyírad 13 u., Szőcz 11 u., Diszel 13 u., Sénye 1 u., Hegyesd 1 m., Nemespécse 1 u., Tapolca 1 u.; *ivarszervi hólyagos kiütés*: Sormás 3 u., Dobri 2 u., Letenye 1 u., Esztergály 1 u., Rátka 1 u., Alsómihályvecz 5 u., Draskovecz 4 u., Hegymagas 1 u., Pókafa 3 u.; *rühkór*: Balatonfüred 1 u. ló, Gyulakeszi 2 u. ló; *sertésorbán*: Felsőszemenye 7 u., Kisceserneck 4 u., Lendvaujfalu 1 m., Alsórajk 9 u., Misefa 1 u., Orosztonybakaháza 1 u., Sándorháza 2 u., Hosztót 1 m., Szegvár 1 m., Alsódörgics 8 u., Akali 3 u., Balatonyhénye 9 u., Felsődörgics 7 u., Gulács 1 u., Hegyesd 1 u., Káptalanóti 1 p., Lesenczenétfalu 8 u., Nemespécse 6 u., Szigliget 2 u., Tagyon 10 u., Tihany 8 u., Vászoly 16 u.; *sertésvész*: Alsószerterzsébet 8 u., Csesztreg 2 u., Bányavár 1 u., Balatonmogyoród 2 u., Boeska 12 u., Csapi 1 u., Galambok 9 u., Gelsesziget 10 u., Homokkomárom 1 u., Kilimán 11 u., Komárváros 1 u., Légrad 9 u., Murakeresztur 37 u., Szentjakab 3 u., Szepetnek 1 u., Zalaszentbalázs 12 u., Keszthely 3 u., Sármellék 1 u., Marócz 7 u., Rátka 1 m., Tormaföld 1 p., Tótszerdahely 1 m., Kerkaszentmihályfa 2 u., Lenti 11 u., Lentiszombathely 1 m., Máhomfa 2 u., Nagylengyel 1 m., Náprádfa 6 u., Németfalva 1 u., Nova 5 u., Ortaháza 5 u., Rózsásszeg 1 u., Tófej 5 u., Felsőrajk 1 m., Zalaszentmihály 7 u., Muravid 8 u., Nyírad 1 m., Hegymagas 2 u., Kővágdórs 13 u., Tapolca 2 u., Boezöld 4 u., Pusztaderics 4 u., Pusztaszentlászló 9 u., Szepetk 7 u., Dötk 6 u., Túrje 1 u., Nagykanizsa 5 u.

A „Kert“ a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap f. évi 15. számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, dízkertészet, tárcsa, méhészet, közelről és távolról, lugas, irodalom, faiskola, gyógy- és iparnövények, világszemle, hírek, rovtartan, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek. Ára a havonként kétszer megjelenő szaklapnak egész évre 6 K, kertészek részére 4 K. Előfizetheti a kiadóhivatalnál Budapesten, VII. Rottenbiller u. 33. sz. a.

A consul. Napoleonban már fiatalon benne volt a császár s szegényen, a katonai iskola padjai között egészen az, a mi a trónon. Mikor consullá választatik, egyszerre maga rendezi be az egész államot. A consul lassan és óvatosan hidalta át a köztársaság és monarchia közötti ürt. Citoyen volt, polgári ruhában járt s arra volt büszke, hogy az Akadémia tagja. De Marengo után már urnak lép fel, udvart tart a Tuileriákban, megszorítja a hírlapok számát és a megmaradtakra behozza a censurát. Az Akadémiának társadalomtudományi osztályát feloszlatta s a neki nem tetsző írókat, mint madame de Staël, kitiltotta az országból. Így veti árnyékát előre a későbbi császár. Napoleonnól, a consullról szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 191. füzet. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

Eladó kerékpár. Egy jó karban lévő kerékpár azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást ad Unger Antal nyomdatulajdonos.

Közgazdaság.

A munkás-segélypénztárról.

Mikor a földművelésügyi miniszter előterjesztette törvényjavaslatát a munkássegélypénztárról, két lényeges kifogást emeltek ellene. Az egyik része azoknak, a kik a földművelésügyi miniszter ezen alkotását bíralták, azt kifogásolta, hogy az intézmény nem kötelező, hanem az önkéntes belépés rendszerére van felépítve. Kétségtelen, hogy sokkal könnyebben meg lehet csinálni az ilyen intézményt a kötelező biztosítás rendszerén, ha egyáltalán csak az a cél, hogy egy munkásjóléti intézmény szerveztessék. Amde a

kormányának, mint a javaslat indokolásában jelezte, az a cél is szeme előtt lebegett, hogy az önkéntes belépés rendszerének elfogadása által olyan intézmény létesíttessék, mely a munkások és gazdasági eselédék anyagi jóvoltát biztosítja, de ezzel egyidejűleg a társadalmi békének is erőssége legyen.

Az intézmény két évi működése után azt hisszük, hogy a kétkedők is elismerik, hogy az intézmény helyes módon szerveztetett. Ha megfigyeli valaki, milyen szépen működnek a hatóságok, a gazdák s a munkások együtt a munkások intézményének szervezetében, bizonyára elismeri, hogy a földművelésügyi miniszter szerencsés kézzel fogott hozzá ehhez az alkotásához, a mely ma olyan, a milyenre a mi viszonyaink közt a szükség és a lehetőség meg van, de a mely másfelől olyan széles alapokra van fektetve, hogy a szükség s a lehetőséghez képest ezeken az erős elapokon a fejlesztést, a továbbépítést mindig folytatni lehet. Az igazgatóság legutóbbi jelentéséből látjuk, hogy nem is számítva azt a 3—400.000 gazdasági eselédet, a kik szintén jogosultak a segélyre, a mult esztendőben mintegy 20.000 eséplómunkás volt biztosítva s körülbelül 45.000 volt a tagok száma.

Az igazgatóság jelentés ezen öröndetes adatai már ez év folyamán is szinte nem remélt mértékben még kedvezőbbre alakultak. Az idén ugyanis már is mintegy *tízezer* új tag lépett be. A rendkívüli tagok száma pedig, mely a mult év végén volt 30.358, most már ez évben 29.467, tehát a félv év elején csaknem annyi, mint a mult esztendő legvégén volt. Ezek a számok a legjobban bizonyítják, hogy a földművelésügyi miniszter törvényjavaslata ellen annak idején felhozott azon kifogást, miképp a javaslatnak az a főhibája, hogy nem kötelező a biztosítás, maga az intézmény fejlődése fogja tárgyalanná tenni.

A másik észrevétel az volt a javaslat ellen, hogy a mezőgazdasági munkánál egyáltalán kevés a baleset, nem érdemes tehát nagy súlyt helyezni az intézmény balesetbiztosítási részére. Őszintén megvallva, öröndetesebb volna, ha ez a megjegyzés alapos volna, sajnos azonban, a kétségtelen tények azt bizonyítják, hogy mezőgazdasági munkásaink sorában is sok szerencsétlenség fordul elő.

Az igazgatóság mult évi jelentése szerint az 1902. év folyamán a pénztár összesen 2370 esetben nyújtott baleseti segélyt. Ez esetek közül: 2105 olyan esetben, a midőn a munkaképesség hatvan nap alatt helyreállott egy koronás napi segélyezés címén 42.651 K, orvosi és gyógyköltségek címén 54.241 K 36 fillér, 94 oly esetben, midőn a sérültnek a baleset folytán beállott munkaképtelensége 60 napon túl sem állott helyre, 10 koronás havi segélyezés címén 5450 K 74 fillér, 171 olyan esetben, a midőn a baleset a sérült halálát okozta 400, illetőleg 100 K-ás haláleseti segély címén 38.025 K 10 f, 3 esetben rendkívül segély címén 360 K összeget utaltványozott a pénztár, vagyis baleseti segélyezés címén az 1902. év folyamán összesen 140.728 K 20 f fizettetett ki.

Ezek a számok is azt mutatják, hogy helyes irányban s helyes alapokon van az intézmény fölépítve. Azt véljük azonban, hogy mindezeknek konstatálásával nem vegezhetők be azok a feladatok, melyek a segélypénztárral szemben a hivatalos és társadalmi körökre hárulnak, ellenkezőleg az eddigi eredmények sokszoros köteletségévé teszik mindenkinek, a kit illet, hogy az intézmény fejlesztése érdekében megfelelően buzgólkodjék. Kétségtelen, hogy az eddigi eredmény egy nagy, céltudatosan vezetett hivatalos és társadalmi akciónak köszönhető, melyben az érdekelt tényezők valóban elismerésre méltó munkát végeztek s anyagi áldozatot is hoztak. Az eddigi siker azonban e munka bevégeztét még nem jelentheti, hanem csak buzdító lehet arra, hogy tovább is teljesíttessék mindenki részéről, mert ennek a társadalmi munkának sohasem lehet vége, hiszen jelszava az emberszeretet. Piros zászlaját lobogtatva jár mezőinkben az a csapat, mely a mai gazdasági és társadalmi rend kiforgatásával véli az emberiség boldog jövőjét feltalálhatni. Nekünk, ha meg akarjuk őrizni s tartani azt, a mi lelkünknek szent, kezünkbe kell venni a fehér lobogót, mely békét hirdet, szeretet keres, emberséget tanít.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		6-60	6-80
rozs		5-50	5-70
árpa		5-50	6-—
zab		5-—	5.25
lóher		—	—
tengeri		—	—
bükköny		—	—
fehérbab		—	—
tarkabab		—	—
hajdina		—	—
burgonya		—	—

Nyílt-tér.*)

Rosz építkezések.

Sajnálattal kell a közönség figyelmét felhívnom, hogy vannak olyan igazolványos kőművesek, akik az építkező háztulajdonosokat tévútra vezetik. Ha egy képesített mester egy épületért 200 K-t kér, a tulajdonos azt feleli rá, hogy „ez a kőműves csak 1600 koronát kér, ennek adom.“

Pedig a tulajdonos saját kárára téved, mert a következőképpen építik meg a házat 1. az építő bizottságra vonatkozó szabályokat nem tartják be; 2. a mész az égető kemencében marad; 3. 6-os kötővas helyett 16-os vasakat vagy semmilyen sem alkalmaznak; 4. a lábázat falat nem csinálják olyan vastagon mint az alapfal van, ahol fel kell hozni a padozat aljáig a vastagságot; 5. a szobákat úgy építik, hogy a butor az egyik felül 0-50 centiméterre áll, a másik felül a falat is kinyomja, oly görbén vannak a szobák építve; 6. az épület magasságát nem tartják be. A példa látható az Ujváros-utca végén. Ennél az épületnél az építő bizottság is ki lett játszva. Az ilyen épületeket kicifrázzák és akkor felveszik rá a kölesönt, az intézetet tévútra vezetik. 2000 koronás épület nem ér 1000 K-t, a pénzintézet azonban nem látja a hibákat.

Ezért figyelmébe ajánlom a közönségnek és mestereknek, hogy az efajta vállalkozóktól óvakodjanak, mert az ujonan alakult építő bizottság az ilyen építkezésekre szigorubban fog ügyelni.

Zalaegerszeg, 1903. augusztus 8.

VARGA GYÖRGY

építő bizottsági tag.

Évenkénti előállítás 39 millió szelencze.

NESTLÉ

gyermekéletem

Teljes táplalek csecsemők és gyomorbetegék számára legjobb havi tejet tartalmaz.

Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

Kisérlet végett fél adag ára 1 K.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

HIRDETÉSEK.

Mezel egerek

tömeges és biztos kipusztításra ajánlom az általános készített és már eddig is sok előkelő uradalomban, nagyobb gazdaságokban, ugyancsak több községekben a legjobb sikerrel használt

egérmérget

labdacsk alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1-2 kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 90 kor., öt kilós láda 6 kor.

SIPÓCZ ISTVÁN

gyógyszerész

Pécsent, (Baranyamegye).

Megrendeléshez hatósági engedélyt kérek mellékelni.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltassa.

Ajánlva első rendű orvosi tekintélyektől.
Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.
Kapható gyógyszertárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt.

Az Orsz. Gazd. Munkás- és Cselédségély-pénztárt ajánljuk jó indulatába. *Ismertesse ezt az intézményt a nép körében.* Biztosítsa családait ezen segí. pénztárnál

Műkályhák

Kitüntetve az ezredéves orsz. kiállításon.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és a magas arisztokráciának becses tudomására hozni, hogy itt **Zalaegerszegen, Ujváros-utca 23. sz.** saját házhelyiségemben levő műkályha készítő telepemem és dísan berendezett raktáramon minden a mai kor- és divat kívánalmainak teljesen megfelelő s nagy választékú kályhát készletben tartok a legújabb **„Secession, Barok és Empire“** rendszerű díszes kiállítási kályhákat; s ezenkívül egyszerűbb és **szemes kályhákat, virágedényeket és épület díszítőmennyeket**, melyeknek egy a díszes kiállításért, valamint a szilárdságáért kezeskedem és a **legjutányosabb árban számítom.**

Szives megrendeléseit várva kiváló tisztelettel maradok

Németh Gábor

agyag-, dísz- és műkályha készítő

Zalaegerszeg, Ujváros-utca 23.

Üzlet áthelyezés miatt

folyó hó 15-től kezdve az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított áron kaphatók.

Számos látogatást kérve

kiváló tisztelettel

REISINGER és EISNER.

Kiadó lakás.

A zalaegerszegi takarékpénztár r. t. bérházában egy lakás, mely áll: 1 elő-, 3 utcai- és 2 udvari szobából, konyha, éléskamra, padlás, fa és borpincéből f. évi november hó 1-től

kiadó.

Bővebb felvilágosítás az intézet helyiségében nyerhető.

az **IGAZGATÓSÁG.**

Epilepsia.

Aki nyavalyatörésben, görcsökben és más idegbetegségben szenved, kérjen arról füzetet. Kapható ez a füzet ingyen és bérmentve a „Hattyú“ gyógyszertárból Frankfurt a. M.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Zalalövő község alólírott előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy Zalalövő, Iza, Páczod, Pusztaszentmárton község vadászterülete, mintegy 2354 kat. hold terület az 1903. évi augusztus hó 1-étől 1909. évi július hó 31-ig tartó hat évre Zalalövő község bírása házában az **1903. évi augusztus hó 15 napján d. e. 10 órakor** megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek

haszonbérbe

fog adatni.

Mikorra és hova a bérbe venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek Zalalövő község bírójánál betekintheők.

Zalalövő, 1903. augusztus 3.

BÁRÁNY JENŐ
körjegyző.

HAAS ADOLF
bíró.

Miként takarítsunk?

Nagyon sok szülő panaszkodik, hogy sokba kerül gyermekének taníttatása. Bizony sokba, ha kiadásait nem célszerűen osztja be.

Igy a kereskedelmi iskola alsó osztályában a tankönyvek 43-70 koronába kerülnek, de **Neubrunn Gábornál** 19 koronáért kaphatók s ugyanazt a célt érjük velük.

A gymnasium I. osztályában 21 koronába kerülnek a könyvek, míg nálam 10 koronáért kaphatók.

— Tankönyvek féláron kaphatók. —

Tankönyveket a legmagasabb árban megveszek.

A nálam vásárolt tankönyvek használhatóságáért kezeskedem, mégis nem tetsző könyvet szívesen vissza veszek s a készpénzt vissza adom, vagy más könyvvel cserélem ki.

Könyvek bekötését a legolcsóbb árban és gyorsan teljesítem.

Tisztelettel

NEUBRUNN GÁBOR

könyvtáros és könyvkötő.

Árverési hirdetemény.

Zalamindszent község alólírott előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy Zalamindszent község

vadászterülete,

mintegy 1300 kat. hold terület az 1903. évi augusztus hó 2-ától 1909. évi július hó 31-éig tartó hat évre Zalamindszent község bírása házában az **1903. évi augusztus hó 16 napján délután 2 órakor** tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek **haszonbérbe** fog adatni.

Mikorra és hova a bérbe venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek a község bírójánál betekintheők.

Zalamindszent 1903. augusztus 2.

Bárány Jenő
körjegyző.

Horváth István
bíró.

A budapesti nagy történelmi

PANOPTIKUM

mely Európának legnagyobb városában nagy feltűnést keltett naponta reggel 9 órától este 10 óráig látható

a **VÁSÁRTÉREN.**

A panoptikumban életnagyságu, önműködő és élethű viaszalakok láthatók, melyek részint a múlt, részint a jelen nevezetesebb eseményeit ábrázolják. A kiállított csoportozatok közül különösen kiemelendők:

Mindenütt nagy siker! Mindenütt nagy tetszés!

Munkácsy Mihály híres festménye után

— **Krisztus keresztre feszítése.** —

9 életnagyságu, művészies kiállítású önműködő alakkal.

— **XIII. Leo pápa ő Szentsege utolsó áldását adja.** —

— **Belépti díj személyenkint 30 fillér.** —

Az igazgatóság.

Legkedveltebb, legököltebb arczisztító és szőpítő szerek:

AKÁCIA

KRIEGER-féle -CRÉME 2 kor.
-PUDER 1 "
-SZAPPAN 1 "

Forrástár: KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gépsípól-100 000
kötetű kisebb g. gép szomban.

Malomberekesekre
BÉCSI SZAKOSZTÁLY.
Műszaki árjegyzékét ingyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hővizű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uzodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakosztóval.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szőcsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szűrmérel az egész
világon elterjedtek és
elsőrangusok.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tucatszaja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beküldése után
küldi a szakma
legelőrangu
cséje:
REIF J.
specialista. Bécs,
Brandstätte 3.
Árjegyzék
ingyen.

Modern
BUTOR.
Értékes választék
háló-, ebéd-, szalon- és
uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. 1.

GIEMER bármely országból és
szakmából, ajánlatok sőt-
küldése és tal. csaszkötések lé-
tesítése céljából (postadíj jótállással)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimrodájában
Budapest, V., Mádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az
OSAN

Földimulja az eddig ismert összes fogászati.
OSAN-szájvíz-essencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.

Csorny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
RÓZSATEJ szőpítő-szer
Árjegye 1 frt. Ehhez
balzsamoszappan 30 kr.

Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.

a legjobb és legkedveltebb
Janningene hajfestő-szer sötétszőke,
barna és fekete. Ára frt 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Csorny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldre London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszertárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.

Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Novelő internátus bennlakó növendékek
részére. Bizonyítványai államér-
sek és az egyéves önkéntességre jog-
sítanak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL
SZŐRVEZTŐ
néhányasori használat után az arcáról
kézről a szőrt eltávolítja. Egy fogyni 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő Gyógyszertár
Budapest, Győr-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingy-
en.

MI helybeliek BUDAPESTEN
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-kört 9-11. szám)
találkozunk.

SANTALEGGER
Fizetel embereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
MÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-kört 17.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
szőpítőt, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépit.
Árjegye 90 fillér. Postán 4 üveget
bérmentve küld
KERPEL Gyógyszertár,
Budapest, V., Lipót-kört 23.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénzfelvétel:	2 1/2-3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 " " " 6.50%-a	34 " " " 8.-9%-a
22 " " " 8.-9%-a	25 " " " 7.-9%-a
15 " " " 9.80%-a	15 " " " 8.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

Budapest, VIII., Erzsébet-kört 54
LEOPOLD GYULA
Saját érdeklődésben hirdetésben
hirdetési irodája által

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPÍR
Vergé SZIVARKANÖVEY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Teljesen ingyen

Alapított
1840-ben.

dobja ki a pénzt, ha
értéktelen utánzatok
által hagyja magát
elámitani. Az én va-
lódi amerikai Nickel
anker-roskopf-órám
(Antimagnetique) szaba-
dalmazott email szám-
lappal, itt
látható
minta sze-
rint 3 órai
járással
egyedüli.
Kiváló el-
lenálló ké-
pessége,
valamint
pontos já-
rása által
a legked-
veltebb s a
létező leg-
jobb strapa
óra. Külö-
nösen ajánlható tisztéknek, vasuti hivatalnokok,
csendőrség, pénzügyorség, kalauzok, gépészek és
mindazok részére, kik egy erős, megbízható és tar-
tós órát akarnak. Ára egy szép nickel láncsal és
tokkal együtt csak

hat korona

3 évi jótállással. 3 darab vételnél csak 5 korona.
Nem megfelelő esetben kicserélem, vagy a pénzt
visszaadom. Szétküldés az I. amerikai óragyárak
vezérképviselése által

BÖHNEL MIKSA órás
Bécs, IV. Margaretenstrasse 48/148.
a cs. és kir. állami hivatalnokok szállítója.

ÓVÁS: Kereskedők Roskopf-órákat pléh-tokkal és
imitált papír Email-számlappal ajánlanak. Ily óra
nálam 1 frt 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem
vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom
szabadalmazott Email-számlappal vannak ellátva,
pontosan szabályozottak és mindent, a mi nincs
fenti cégjegyzéssel ellátva, utasítsunk határozottan
vissza.

A. Thierry gyógyszerész balzsama
a legjobb étrendi házi eszköz

emésztési zavaroknál, gyengeségeknél, égések-
nél; a köhögést enyhíti, a göresöt csillapítja,
a nyálkát feloldja, tisztít. 12 kiesiny vagy 6
kettős üveggel 4 koronáért küld **A. Thierry-**
nek az „órangyal”-hoz címzett
gyógyszertára Pregrada Ro-
hitsch-Sauerbrunn mellett.

Ajánlatos nagyon utazásoknál minden esetben
magunkkal vinni.

A. THIERRY valódi centifolia kenőcs
a legerősebb húzó kenőcs, alapos tisztítás mellett fájdalom nélkül
való hatású, gyorsan gyógyítja a sebekét,
megmenti a sebet minden idegen anyag be-
hatolásától. Turistáknak, bicikliseknek és
lovaglónak nélkülözhetlen. Postán bérmentve
2 tégely 3 K 50 f.

A. Thierry gyógyszerész az Orangyalhoz, Pregrada
Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Főraktár Budapest: Török I. gyógyszerész és Zágrábban
Mittelbach S. gyógyszerész és Bécsben Brady C. gyógy-
szertára.

Fernolendit

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Glanzcrème világos cipők számára leg-
szebb fényt adnak és megtartják a színt állandóan. Sárga vagy barna bőrből készült
foltos cipők Lyosin alkalmazásával egész új színt kapnak.

Alapított 1812.-ben. Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse
12. Mindenütt kapható.

Órák, ékszeresek
RESZLETFIZETÉSRE
 is, első szabott árrakon
SERÉNYI
 órák és ékszerész
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. em.
 Főtelep: III., Fő-utca 21. sz.
 Képes árrajzok ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 a KRIEGNER-féle
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
 55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye
BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
 Elismert megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerenese!

Ha őszül a haja,
 használja a
„Stella“
 vizet, mely nem fest, hanem a
 haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerárban, 8 cs. és kir.
 fensége József főh. udvari szállítója
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérgyógyítás biztos gyógymód: asthma, szív-,
 gyomor-, ideg- és borbaj, szélhűdés, elmezavar ellen.
 E gyógymód megalkotója:
Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 18. I. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZÉNY TÁRSASÁGIG!
 Budapest, NEW-YORK palota.

Remek és olcsó fényképek készülnek
RIVOLI
 fényképezési és festőzeti műtermében
BUDAPEST, VII. KER., KERESPEI-UT 30. SZÁM.
 111 Régi kis képek után is sikerült nagyításk! 111

Hirdetéseket, reklámokat szakse-
 rden, pontosan és legolcsóbban közöltet
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő.

Hôtel **PÁRIS** szálloda
 Szállodás: **SIMON PÁL.**
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. szám.
 100 szoba 1 frttól feljebb kiszolgálással együtt.
 Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörsar-
 nok a házban. Villamos vasuti megállóhely
 az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Étvéggyalanság, hányinger, fejfé-
 fá, gyomorhajok ellen osodáshatásu a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
 Ára 1 korona. Pórtán 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt“ gyógytára
BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 8. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
 Kitzűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélől védett, 200 kilo-
 méternél több jól spolt, regényes hegyi utak. Szigoruan indivi-
 dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak beren-
 dezve. Kitzűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
 nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

Árverési hirdetmény.
 Csöde község alólirott előljáró-
 sága ezennel közhírré teszi, hogy
 Csöde község
vadászterülete
 mintegy 436 kat. hold terület az
 1903. évi augusztus hó 1-étől 1909.
 évi július hó 31-éig tartó hat évre
 Csöde község bírása házánál az **1903.**
évi augusztus hó 16-ik napján d. u.
4 órakor megtartandó nyilvános
 árverésen a legtöbbet ígérőnek
 ➔ **haszonbérbe** ➔
 fog adadni.
 Mikorra és hova a bérbe venni
 szándékozók ezennel meghivatnak.
 Az árverési feltételek a község
 bírásánál betekintheők.
 Csöde, 1903. augusztus 29.
Bárány Jenő Fekete József
 körjegyző. bíró.

58095.
 III. 1902.
Hirdetmény.
 A pozsony—varasdi állami közut 222—223. km. szakaszán újból építendő 54. számú muraszerdahelyi Murahid alépítményének és az avval kapcsolatos munkálatoknak végrehajtását 66202 korona 88 fillér összeg erejéig engedélyeztem.
 A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az
1903. évi augusztus 22-ik napjának d. e. 10 órájára
 a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.
 A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a fent kitűzött időig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezetteket figyelembe nem fogom venni.
 Az ajánlathoz 3300 korona értékű bántpénznek az állampénztárnál (adóhivatalnál) történt letételét igazoló nyugta csatolandó.
 A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthető.
 Kelt Budapesten, 1903. július havában.
 A kereskedelemügyi m. kir. Minister.

TERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
 AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES-ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Szt-Anna

Malátikőr a legjobb és legegészségesebb üdítő ital, kellemes ízű és zamatu, 1 palack 2 korona 30 fillér.

Malátakeserű kiváló gyomorerősítő; turistáknak és vadászoknak kedvenc és nélkülözhetetlen itala, 1 palack 2 korona 30 fillér.

Malátacakes kitűnő táp- és teasütemény, elsőrendű tanárok és orvosok ajánlják. Nagy doboz 2 korona, kis doboz 50 fillér.

Fenti készítmények mind tiszta malátával készülnek, kitűnő minőségűek, élvezetük kellemes és hatásban fölülmúlnak minden ilyenmü gyártmányt. Kapható csakis eredeti csomagolásban Zalaegerszegen: **Ján Ferenc, Gyarmati Vilmos** cégeknél.

Több mint
50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki
arckenőcs
és eszéki
SZALVATOR-
szappan
eltávolítja a szeplőt,
májfoltot és a bőr
összes tisztátlan-
ságát.

Valódi csakis a
DIENES J. C.

Salvator gyógytárából

Eszéken felsőváros.

1 tégely eszéki arckenőcs . 1 K 70 f.
1 drb Salvator-szappan . 1 K — f.
1 tégely kézi pászta ára . 1 K 20 f.
1 lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Figyelmeztetés.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. b. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kértik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:

Török József ur gyógyszerárában
VI., Király-utca 12. sz.

A gazdaközönség figyelmébe!

REISINGER és EISNER

rőfös és divatáru kereskedésében

GABONÁS ZSÁKOK

eredeti gyári árért kaphatók.

Nagyobb vaskereskedésben
egy jól nevelt keresztény
fiu tanoncnak

azonnal

felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

13892/ni 1903. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegyei központi hivatalos helyiségek fűtésére 1904—1909 évekre szükséges tüzfának ($\frac{2}{3}$ részben cser-, $\frac{1}{3}$ részben bükkfa, minden korhadástól ment, száraz, büttyök nélkül) szállítása és a könyvkötő munkák biztosítása céljából a folyó évben július hó 30-án tartott árlejtési tárgyalás eredményre nem vezetvén, az újabb írásbeli zárt ajánlati tárgyalás megtartására **1903. évi augusztus hó 17-ik napjának délelőtt 10 óráját** az alispáni hivatalos helyiségbe kitűzöm.

Miről a vállalkozni kívánók azzal értesítettek, hogy az írásbeli zárt ajánlatok **folyó évi augusztus hó 17-én délelőtt 10 óráig** nálam annál inkább beadandók, mert elkésetten beadott, vagy utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak; megjegyeztetvén, hogy a beérkezendő ajánlatok között való szabad választási jogot, tekintet nélkül az ajánlatra, a törvényhatóság magának fenntartja.

Minden ajánlat szabályszerű egy koronás bélyeggel, valamint 5% bánatpénzzel ellátandó, mely bánatpénz a tárgyalás befejezése után az illető vállalkozók által biztosítékképpen 10%-ra kiegészítendő, mely vagy készpénz, vagy állami kötvényből állhat.

A szállítási feltételek f. é. augusztus hó 17-ig mindennap a hivatalos órák alatt az alispáni hivatalnál megtekinthetők, valamint bővebb felvilágosítások is nyerhetők.

Zalaegerszegen, 1903. évi augusztus hó 5-én.

Csertán Károly
alispán.

Schicht-szappan

„szarvas“

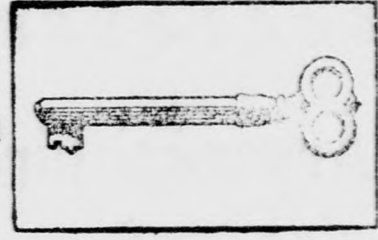
vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkladósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindentűt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy !!
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és !!
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Árlejtési hirdetmény.

A zalaegerszegi magy. kir. állami felső kereskedelmi iskola tantermeinek fűtéséhez az 1903/4-ik iskolai évben szükséges

husz öl első minőségű bükkfa (hasábfa)

szállítása ügyében a zárt írásbeli ajánlatok alulirothoz

1903. évi augusztus hó 28-án délelőtt 10 óráig beadandók. A később érkezett ajánlatok nem jönnek figyelembe. A zárt ajánlatok borítékjára „Ajánlat faszállítás tárgyában” — irandó. — Mintául egy félöl fa az iskola udvarába szállítandó.

Zalaegerszeg, 1903. július 30.

Udvardy Ignác s. k.

állami felső kereskedelmi iskolai igazgató.